

Ustavni sud

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu dr.sc. Smiljko Sokol, predsjednik Suda te suci dr. se. Velimir Belajec, Marijan Hranjski dr. iur., dr. se. Petar Klarić, Jurica Malčić, mr. se. Ivan Matija, Ivan Mrkonjić dr. iur., dr. se. Jasna Omejec, Emilija Rajić, Viče Vukojević dr. iur. i Milan Vuković dr. iur., odlučujući u povodu prijedloga Komunalca d.o.o. iz Delnica, Frana Šupila 173, zastupanog po punomoćnici, odvjetnici mr. se. Blanki Tuđen-Mazuth iz Zagreba, za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti drugog propisa, na sjednici održanoj dana 8. ožujka 2000. godine, donio je

ODLUKU

Pokreće se postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti te se **ukida** Odluka Općinskog vijeća Općine Fužine o izdvajanju iz zajedničkog komunalnog sustava JKP »Komunalac« Delnice (»Službene novine« Županije primorsko-goranske, broj 8/95).

Obrazloženje

Komunalac d.o.o. za vodoopskrbu i druge komunalne djelatnosti (podnositelj se u međuvremenu organizirao kao d.o.o.) iz Delnica podnio je prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti u izreci navedene Odluke (dalje: Odluka).

Osporavanom Odlukom Općina Fužine izrazila je namjeru da potpuno samostalno obavlja komunalnu djelatnost na svom teritoriju. Općina Fužine smatra da nije tehnološki povezana s ostalim dijelom komunalnog sustava koji se nalazi na teritoriju sljednica bivše Općine Delnice, odnosno, sada novih općina Brod Moravice, Fužine, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora i Skrad.

Predlagatelj ukazuje na to da je takvo jednostrano izdvajanje bilo zakonski neutemeljeno, a da sve zainteresirane sljednice bivše Općine Delnice, osim Općine Fužine, smatraju da stari sustav komunalne infrastrukture čini jedinstvenu i nedjeljivu funkcionalnu cjelinu. Pri tome se poziva na članak 4. stavak 6. Zakona o komunalnom gospodarstvu (»Narodne novine« broj 36/95, 70/97 i 128/99, dalje: ZKG), prema kojem izabrano povjerenstvo županije treba utvrditi postoji li ili ne postoji jedinstvena i nedjeljiva funkcionalna cjelina komunalne infrastrukture na području bivše Općine Delnice.

Predlagatelj navodi kako je JKP »Komunalac« iz Delnica 1996. godine dobilo suglasnost Državne uprave za vode o ispunjavanju posebnih uvjeta za obavljanje vodoopskrbne djelatnosti te da je Vlada Republike Hrvatske donijela Odluku o dodjeli koncesije za zahvaćanje voda za potrebe javne vodoopskrbe »Komunalcu« d.o.o. Delnice (»Narodne novine« broj 39/98) na rok od 20 godina. Nadalje, »Komunalac« d.o.o. ima za sve objekte obuhvaćene koncesijom ishodenu vodopravnu dozvolu, dok je »Fužine« d.o.o. nema. Faktičnu opskrbu vodom domaćinstava na području Općine Fužine, navodi se dalje, obavlja »Komunalac« d.o.o. Delnice, a prihodi idu u korist računa »Fužine« d.o.o., koji tu djelatnost ne obavlja, niti za nju ima potrebne dozvole.

Obrazlažući prijedlog, predlagatelj smatra da je osporavana Odluka u nesuglasju s člankom 48. Ustava Republike

Hrvatske, člankom 16. tada važećeg Zakona o osnovnim vlasničkopravnim odnosima (»Narodne novine« broj 53/91, dalje: ZOVO), člankom 87. stavkom 1. i 2. Zakona o lokalnoj upravi i samoupravi (»Narodne novine« broj 90/92, 94/93, 117/93 i 128/99, dalje: ZLSU), člankom 4. stavkom 3, 4., 5. i 6. i člankom 31. stavkom 1. ZKG-a i člankom 420. Zakona o trgovačkim društvima (»Narodne novine« broj 111/93 i 34/99, dalje: ZTD).

Zaključno, predlagatelj obavještava Sud da je Povjerenstvo Primorsko-goranske županije za rješavanje spora u svezi obavljanja komunalne djelatnosti vodoopskrbe, odlukom klasa: 022-06/98-19/41 od 29. lipnja 1999. godine, utvrdilo da postojeći vodoopskrbni sustav na području Grada Delnica i općina Brod Moravice, Mrkopalj, Lokve, Ravna Gora, Skrad i Fužine čini jedinstvenu funkcionalnu cjelinu. Ovom odlukom, u točki 2. izreke, određena je dužnost Općine Fužine da komunalnu djelatnost opskrbe pitkom vodom obavlja putem trgovačkog društva »Komunalac« d.o.o. Delnice.

Prijedlog je osnovan.

Određivanje pravnog statusa voda od važnog je značaja za upravljanje i raspolaganje vodama i za stjecanje prava na njima. Članak 52. Ustava, stoga, je odredio da vode imaju osobitu zaštitu Republike Hrvatske, time da se zakonom određuje način na koji se voda može upotrebljavati i iskorištavati.

Člankom 87. stavkom 1. ZLSU-a propisano je kako će, među ostalim, općine sljednice od dotadašnjih općina preuzeti nekretnine, pokretnine, financijska sredstva te prava i obveze, najkasnije do 31. ožujka 1994. godine. Stavkom 2. članka 87. ZLSU-a dalje je određeno da će u slučaju izostanka sporazumnog rješenja odluku donijeti arbitražu koju imenuje Vlada Republike Hrvatske.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske, Komisije za rješavanje sporova o pravima općina, gradova i županija, klasa: 940-01/95-01/7 od 25. listopada 1995. godine (donijete, dakle, tek nakon jednostranog izdvajanja Općine Fužine), podijeljena je suvlasnička zajednica tako da je Općini Fužine pripalo 11,18% sredstava, prava i obveza JP »Komunalca« iz Delnica.

Zahvaćanje voda za potrebe javne vodoopskrbe je djelatnost koja je organizirana u skladu sa ZKG-om. Člankom 4. stavkom 4. ZKG-a uređen je slučaj kada se sustav komunalne infrastrukture proteže na područje više jedinica lokalne samouprave unutar jedne ili više županija, te čini jedinstvenu i nedjeljivu funkcionalnu cjelinu. U takvom slučaju jedinice lokalne samouprave obveze su organizirati zajedničko obavljanje komunalnih djelatnosti putem trgovačkih društava, koje osniva jedinica lokalne samouprave.

Sporove između jedinica lokalne samouprave i uprave na području jedne županije, prema članku 4. stavku 6. ZKG-u, rješava izabrano povjerenstvo županije, čije su odluke izvršne. Povjerenstvo Primorsko-goranske županije svojom uvodno navedenom odlukom u tom smislu utvrdilo je jedinstvenost funkcionalne cjeline predmetnog vodoopskrbnog sustava, kojega je dio i Općina Fužine.

Člankom 10. ZKG-a, pak, izriječno su navedene komunalne djelatnosti za koje koncesiju daje tijelo lokalne samouprave. Iz toga popisa slijedi da to tijelo ne može dati koncesiju za opskrbu pitkom vodom (u ovom slučaju to može učiniti samo Vlada Republike Hrvatske).

Treba reći da je člankom 31. stavkom 1. ZKG-a propisano da društveni kapital pravnih osoba, koje su registrirane za obavljanje komunalnih djelatnosti, danom stupanja na snagu ZKG-a postaje zajedničko vlasništvo jedinica lokalne samouprave, organiziranih na području bivše općine, prema sjedištu pravne osobe.

Ustavni sud utvrdio je da je osporavana Odluka u suprotnosti i s člankom 420. ZTD-a, kojim su utvrđeni uvjeti za istupanje člana iz društva te s člankom 16. tada važećeg ZOVO-a, kojim su određena prava i obveze suvlasnika u svezi diobe stvari.

Prema odredbi članka 90. stavka 2. Ustava, samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno djelovanje, a ta se ustavna mogućnost ne odnosi na akte nižeg ranga od za-

kona. Naime, Odluka je objavljena 14. travnja 1995. godine, a primjenjivala se od 1. travnja 1995. godine.

Stoga je Ustavni sud, temeljem članka 54. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske («Narodne novine» broj 99/99), pokrenuo postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti, te Odluku ukinuo.

Broj: U4I-513/1998

Zagreb, 8. ožujka 2000.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik
dr. se Smiljko Sokol, v. r.